

zahvata na temelju kojih se ne može govoriti o točnosti i vjerodostojnosti Vukovih zapisa. Takve su izmjene za M. Pantića neznatne jer on insistira na vrednotama koje su »u prvom redu književne« (str. 574), pa sve promjene promatra samo kao etape na putu do ostvarivanja — kanona, savršenog uzora proze. Zato je i mogao napisati da nitko prije ni poslije Vuka nije donio niti će donijeti tako »savršeno izbrušene« (str. 647) poslovice. U literarnom smislu Vukovi su zapisi neponovljivi kao što je i svako umjetničko djelo — neponovljivo. Ogromno bogatstvo živi i dalje u našim narodima (Pantić, npr. često govori »naš narod« i »naše narodne poslovice«, pa se ne zna na koji to narod misli i na čije se to poslovice odnosi); postoje u rukopisima i pojavit će se još zbirke autentičnih zapisa poslovice u kojima će biti sačuvana »rosnost njihove svježine« (O. Delorko, o.c.). Za folkloristiku to je najbitnije. S Vukovim zapisima nije prestalo i usmeno stvaralaštvo naših naroda, a kritičko izdanje Vukove zbirke zahtijevalo je i komentar napisan sa stajališta današnjeg stupnja folkloristike.

•Ako je u svoje vrijeme približavanje folkloristike književnoj historiji omogućilo da se objasni niz pitanja genetičkog karaktera, onda će razdvajanje obiju disciplina i ponovno uspostavljanje autonomije folkloristike vjerojatno olakšati da se razjasne funkcije folklora i otkriju njegovi strukturni principi i njegove osebnosti«. (R. Jakobson — P. Bogatirjov, Folklor kao naročit oblik stvaralaštva, o.c. str. 15)

I na kraju, u toku pisanja osvrta na kritičko izdanje Vukove zbirke »Srpske narodne poslovice i druge različne kao one u običaj uzete riječi« (Beč 1849) — nametala se pomisao, ni malo optimistička, neizbježna nakon svega ovdje izrečenog, da se ovim osvrtom i ovim pokušajem obraćanja jednom suvremeniku, M. Pantiću, ulazi već u sferu naučne fantastike; razgovara se s duhom prve polovine 19. stoljeća.

Divna Zečević

BRUNO RAVNIKAR, KOREOGRAFIJA LJUDSKEGA PLESA. Založil Republiški svet zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije. Odbor za folkloro, Ljubljana 1969, 84 str.

U uvodu autor govori o povijesti zapisivanja plesova, pa i narodnih, s posebnim osvrtnom na domaće zapisivače — kinetografe, kako ih on naziva. Veoma je interesantno poglavlje u kojemu Ravnikar analizira sve elemente potrebne da bi neki sistem zapisivanja odgovorio svojoj svrsi. Podijelivši pitanja na ona o vremenu, prostoru i stilu plesa, on originalnim načinom raščlanjuje probleme i daje odgovore na mnoge od postavljenih upita. Ravnikar objašnjava sisteme zapisivanja domaćih autora, svaki sistem ilustrira plesnim primjerima i na taj način pruža mogućnost svima onima koji se bave primjenom ili proučavanjem narodnih plesova da lakše prate domaću plesnu literaturu. Posebno veliko poglavlje pisac posvećuje Labanovoj kinetografiji te postepeno uvodi čitaoca u ovaj dosta zamršen ali ujedno do savršenstva dotjeran međunarodni sistem zapisivanja pokreta. Kod toga je veoma praktičan, pa izabire one postupke i elemente koji na najjednostavniji mogući način tumače pri-

mjenu labanotacije u opisu narodnih plesova. Veliku ulogu igraju i mnogobrojne priložene ilustracije, pa čitalac može ispod svake naći odgovarajući kinetografski znak.

Da bi Labanova kinetografija bila što bolje ilustrirana, Ravnikar iza tumačenja samog sistema donosi 31 ples iz raznih krajeva Jugoslavije Labanovim plesnim pismom.

Priručnik je posebno namijenjen koreografima — rukovodiocima plesnih grupa, te je stoga zanimljiv i veoma koristan odio koji govori o tome kako nastaje koreografija. Nakon ovih praktičnih uputa koreografima pisac objavljuje literaturu kojom se služio i na kraju i abecedno kazalo svih objavljenih jugoslavenskih plesova.

Ravnikar je u svoju knjigu uložio velik trud i dao nam vrijedan priručnik u kojem i praktičar i teoretičar etnokoreograf mogu naći dragocjene podatke i pomoć. »Koreografija ljudskega plesa« dobrodošla je knjiga, pa autoru i izdavaču treba čestitati i poželjeti još sličnih djela.

Ivan Ivančan

MARIJA ŠUŠTAR, SLOVENSKI LJUDSKI PLESI PREKMURJA. Slovenski ljudski plesi, 3. Glasbeno narodopisni institut v Ljubljani. Založba Obzorja v Mariboru. Ljubljana 1968, 72 str. + 22 slike na tablama.

Glasbeno narodopisni institut objavio je lijepo opremljenu knjigu o slovenskim plesovima Prekomurja. Marija Šuštar odabrala je za opis: »tkalečku«, »Marko skače«, »točak«, »kalamajku«, »Po zelenoj trati«, »šamarjanku«, »muzolin«, »Fsaka tica je vesela«, »drmač«, »gospod-gospa«, »šoštarsku« i »trojku«. Knjiga je koncipirana slično kao i dvije prethodne knjige iste autorice o plesovima Primorske i Koroške. Uz svaki ples dodana je muzička pratnja, koreogram ritmičke osnove plesa i opis riječima. Uz to je svaki primjer ilustriran Labanovom kinetografijom. Kinetogrami su veoma jasni, a fotoilustracije prikazuju članove ansambla »France Marolt« u izvođenju pojedinih plesova i figura.

U uvodu autorica daje nešto podataka o plesnim običajima Prekomurja, no ne u onom opsegu kakav bi čitalac, naročito stručnjak, mogao poželjeti. Isto bi tako mogli biti obilniji i komparativni podaci o plesovima koji imaju veze s prekomurskima ili su utjecali na njihovo formiranje. Također bi bilo veoma korisno kada bi se u idućim plesnim edicijama ljubljanskog Instituta našlo i nešto autentičnog ilustrativnog foto-materijala sa seoskih zabava i plesova.

Knjiga je lijepo opremljena, a može dobro poslužiti i stručnjacima i grupama koje njeguju narodnu plesnu tradiciju. Ona je popunila još jednu prazninu u slični tradicionalne plesne umjetnosti naših naroda, te i u tom smislu predstavlja vrijedan prilog.

Ivan Ivančan